

DUGOROČNI IZVORI FINANSIRANJA

OBVEZNICE, PREFERENCIJALNE AKCIJE I OBIČNE AKCIJE

U V O D

Za dugoročne izvore finansiranja karakteristično je da je rok dospeća duži od godinu dana. Osnovni dugoročni izvori su dugoročni dugovi. Osnovni izvor kapitala u akcionarskom preduzeću predstavlja akcijski kapital koji se može pribaviti emisijom običnih i preferencijalnih akcija. Ovako pribavljen kapital za preduzeće predstavlja trajni kapital koji nema rok dospeća. Obveznice i preferencijalne akcije se mogu emitovati kao konvertibilne hartije od vrednosti što znači da se one pod određenim uslovima mogu konvertovati u obične akcije čime se značajno može uticati na promenu strukture kapitala kao i na troškove finansiranja.

Takođe, mogu se emitovati i varanti koji daju pravo držaocima ovih hartija da pod određenim uslovima kupe obične akcije i tako steknu status običnih akcionara. Varant se može emitovati i kao dodatak običnim akcijama, a može se pojaviti i kao posebna hartija od vrednosti. Opcije su izveden finansijski instrument koji omogućuje držaocu da kupi ili proda određeno sredstvo po već unapred određenoj ceni i u određenom vremenskom roku. Postoji više vrsta opcija.

Dugoročni izvor sredstava može biti i lizing. Termin lizing (leasing) nastao je od reči lease(ing) koja označava dati neku stvar u zakup, odnosno najam. Ugovor o lizingu je onaj ugovor kojim se jedna strana obavezuje da ustupi na korišćenje ugovorom utvrđenu sadržinu, a druga strana da s njom obavi radnje privređivanja uz plaćanje ugovorene naknade davaocu lizinga. Ugovor o lizingu sadrži rok trajanja zakupa, prava korišćenja privremeno vezane opreme primaocu lizinga, visinu naknade i namenu za koju se oprema privremeno uvozi.

HARTIJE OD VREDNOSTI

Pod hartijom od vrednosti podrazumevaju se one isprave koje ispunjavaju sledeće uslove: da su to pismene isprave, da je u tim ispravama označeno neko građansko (lično) pravo i da je postojanje i mogućnost ostvarivanja tog prava povezano sa postojanjem isprave.

Hartija od vrednosti je uvek pismena isprava kojom se njen izdavalac obavezuje prema njenom zakonskom imaocu da će ispuniti obavezu upisanu u njoj. Kod većine ovih hartija se zahteva da budu sastavljene u strogoj, zakonski određenoj formi. Hartije od vrednosti moraju uvek u sebi da sadrže i neko građansko pravo, a mogu da glase na ime, po naredbi ili na donosioca. Hartijama od vrednosti ne smatraju se novčanice, poštanske taksene i druge marke, kao ni isprave koje su sačinjene kao dokaz nekog potraživanja. Odlikuje ih činjenica što je pravo sadržano u ispravi tesno povezano sa postojanjem hartije od vrednosti. To istovremeno ukazuje da pravo iz hartije od vrednosti ne može da se koristi bez njenog prezentovanja. Na osnovu odredbi Zakona o obligacionim odnosima, potraživanja iz hartija od vrednosti su vezana za nju i kao takva pripadaju njenom zakonskom imaocu. Kod hartija od vrednosti postoje dve vrste prava: pravo na samoj hartiji i pravo koje proističe iz te hartije. Pravo na samoj hartiji je pravo svojine koje se ogleda u činjenici što imalac hartije od vrednosti može slobodno da raspolaže sa njom. Prava koja proističu iz hartija od vrednosti raznovrsna su i odgovarajućim regulativama izričito predviđena za pojedine hartije od vrednosti.

U savremenim finansijskim kretanjima uloga hartija od vrednosti je veoma raznovrsna

jer se one upotrebljavaju u unutrašnjem i u međunarodnom prometu. Neke hartije od vrednosti služe kao sredstvo kredita, kao sredstvo za obezbeđenje kredita – a naročito menica i varanata. Sa druge strane neke hartije od vrednosti služe kao sredstvo robnog prometa kao što su konosman, priznanica kod skladišnice, polisa osiguranja i slično. U platnom prometu ove hartije imaju široku primenu na osnovu činjenice što su se pokazale kao veoma efikasno sredstvo pomoću koga se obavlja platni promet na brz, nesmetan i siguran način, isključujući upotrebu gotovog novca. Sigurnost u prometu hartija od vrednosti se postiže na taj način što one predstavljaju pismene isprave sa tačno određenom sadržinom, tako da je obaveza za dužnika na toj hartiji tačno određena. I poverilac je mnogo sigurniji jer dužnik može da ispuni obavezu samo onom licu koje mu podnese ispravu na uvid. Poverilac je obezbedio svoje potraživanje, a dužnik je u izvesnoj meri obezbeđen jer može da odbije da ispuni svoju obavezu sve dok mu se ne podnese isprava. Obaveze iz dužničkih hartija od vrednosti ne mogu dospevati pre isteka roka od 30 dana od dana njihovog izdavanja. Izuzetno, obaveze iz dužničkih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Srbija ili Narodna banka Srbije mogu dospevati i pre isteka roka od 30 dana.

Brzina u prometu se postiže na taj način što hartije od vrednosti mogu lako i bez velikih smetnji cirkulirati i da se prenose sa jednog lica na drugo. Mnoge hartije od vrednosti mogu za kratko vreme da promene neograničeni broj vlasnika, što naročito važi za hartije koje glase po naredbi ili na donosioca, dok je kod hartija na ime prenos relativno otežan. U našoj zemlji status hartije od vrednosti imaju: menica, ček, skladišnica, teretnica, obveznica, akcija, blagajnički zapis, državni zapis i sertifikat. U daljem tekstu biće više reči o dugoročnim izvorima finansiranja kao što su obveznice, preferencijalne akcije i obične akcije.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET -----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com